

Bir Çocukluk Hastalığı: Sol Liberalizm ve “Bravo Capitano”

Kimi olguları saptamak, onların semptomlarından yola çıkarak hastalığı teşhis etmek zorundayız. Bunu yapmadığımız sürece hastalığın kendisinden türeyen hezeyanların esiri olmamız mümkün...

Toplumsal ve politik temel yoksunluğundan ibaret hezeyanlar ya da bu hezeyandan kaynaklanan haklılık sarhoşlukları politik alanı “anlamaya” çalıştığında sabuklamalar analiz olarak sunulur. Yüz yıl önce işlememiş ve günümüzdeki muadiline göre çok daha haklı gerekçeleri olan Osmanlıcılığın karikatürize taklidi “Türkiyelilik”, “Türkiye Milliyetçiliği” gibi sabuklamaların, kavramsal karmaşaların bir şey söylediği sanılır.

İzninizle bu doğrultuda, parçası olduğum bir diyalogdan söz edeceğim. Fransız sinemasından söz eden bir arkadaşım konu Türkiye’deki sinemaya geldiğinde “yerli sinema”, “Türkiye sineması” gibi ifadeler kullanınca sormuştum: “Türk sineması demenin önündeki engel ne, merak ediyorum.”

Aldığım yanıt, Türkiye’de sinemayı sadece Türklerin yapmadığı şeklindeydi. Sorun, aynı şeyin Fransız felsefesi, Fransız sineması için de geçerli olmasıydı. Fakat hem Fransız hem de Türk sıfatı, sinema ya da felsefe söz konusu olduğunda bir milliyete değil, dile gönderme yapmaktadır. Kaldı ki milliyet kökenine bakmak zorunda hissederseniz kendinizi, Fransız felsefeciler ve edebiyatçılar arasında Cezayir kökenlilere dair bir liste çıkarabilirsiniz. Bu önemsenmez ama Türk sıfatı ısrarla, düşünsel ve dilsel bir içerikten koparılarak asimilasyona, tahakküme götürülmek istenmektedir.

Bu ısrar hezeyandır. Tutarsızlıkları göz ardı ettiği gibi, itham eden ve küçümseyerek kendi “sağlığını” muhafaza etmeyi “politikleştirilen” bir hezeyan... Onu paylaşanların görünürlüklerinin fazla olması, bir “hezeyan” network’ünün işlemesi onu hezeyan olmaktan çıkarmıyor.

Bu giriş parantezini burada kapatıyorum. Meselenin etnik kimlik savunusundan ziyade, düşünsel bir hezeyanın nasıl kemikleştiğini, bakış açısı körlüğünün yol açtığı sorunları görmek olduğunu bir kere daha belirtmek istiyorum.

Lenin ve Sol-Komünistler

Lenin’in kendi döneminin maceracılarına yönelik polemigi ünlüdür.

Anarşist eğilimleri gözü kapalı savunan küçük burjuva devrimcilerinin maceracılığı sınıflar arası ilişkileri, sınıfların mevcut güçlerini hesaba katmayan ergenliğini kıyasıya eleştiren Lenin, siyasal eylemdeki aceleci tavrına dikkat çektiği bu kesimin bireysel terör gibi yöntemlerini de alaya alıyordu.

Lenin’in amacı, kendi döneminin koşullarında, siyasal eylemin gereklerine yönelik kavrayış geliştirmekte zorlanan bu kesimin yol açtığı “ağır ve onarılamaz yanlışlara” dikkat çekmek, siyasal olgunluktan nasibini almamış görgüsüzlüğü, olgu olgu ifşa etmekte.

“Gözü kapalı basit bir taklitçilikle, eleştirel bir gözle incelemeyen” kimi deneyimleri çok başka koşullara, çok başka durumlara uygulamaya kalkmak “sol komünizmin” anarşist hayallerinin asli rehberiydi.

Lenin Őu uyarıyı da ekliyordu:

“İlke olarak her türlü uzlaşmayı reddetmek, ne türden olursa olsun, genel olarak, uzlaşmayı gayrimeşru saymak, ciddiye bile alınamayacak akıl almaz bir çocukluktur.”

Lenin bu eleştirisini yapalı yüz yıldan fazla oldu. Uzlaşmayı, yani gerçekliği ilke olarak dışarıda bırakan sol komünizmin hayalperest dünyasının devrime verdiği zararı saptayıp adını, lafı gevelemeden, koymuştur: Çocukluk hastalığı.

Őükür ki o zamanlar politik doğruculuk yoktu.

Olgunlaşmamışlığın Siyaseti

Somut gerçekliği tahlil etmekten ziyade macera arayanların yüz yıl sonraki tezahürü, **siyasal olgunluktan nasibini almamış bir söylemler bütünü olarak sol liberalizm ya da sol liberaller denen kesim de yol açtığı yanlışların keyfini sürerken etkileşim çağında, çocukluğunu olgunluk diye pazarlamakta, ezberlerini bilgi diye sunmakta, fikirsizliğini aşğılama ve küçümsemelerle telafi etmektedir.**

Mahallede topu olan görgüsüz, genellikle diğerlerine kıyasla gizlenemeyen kilo fazlası olan, elindeki topla kimin oynayıp oynayamayacağını seçen çocuklar olur. Ebeveynleri tarafından şımartılan bu çocuk, siyasette kimin ne olduğunu belirlediği iddiasındaki sol liberal zihniyettir.

Onu şımartan ebeveynlerin ise kimler olabileceğini sizlere bırakıyorum ki bunlar zamanla değişir. Bu açıdan sürpriz değildir: **Bir kısım sol liberallerimizin tek alamet-i farikasının iktidarın kıyısından kovulmaktan başka bir şey olmaması, bununla ilgilidir belki.**

İktidarın onlarla ne yaptığı, neyi meşrulaştırdığı bizim konumuz değil. **Kullanan mı suçludur, yoksa hıncını estetize etmeyi pek seven politik ergen-dilbazların kendilerini kullandırırken gücün keyfini sürmeleri mi kabahattir, onu bilemem.**

Kilo fazlası derken çağımızın çocukluk hastalığının bir diğer semptomu obezitedir, yani şişkoluktur. **Sağlıksız beslenmesini bir üstünlük göstergesi olarak pazarlayan siyasal olgunlaşmamışlık için şişkoluk kadar yakışır bir nitelik yoktur:**

Kimi zaman tıkdındığı ezberlerle az gelişmişliğini perdelemeye çalışır.

Kimi zaman nevrotik bir şekilde, bu ezberlerden ve her dönem haklı olmaktan doğan ataletin simgesi o yağ kütlesini gelişmişlik olarak sunar.

Bu zihniyet, Jean Baudrillard’dan ödünç alacağım bir ifadeyle, “sınır tanımayan bir tombullaşma” içinde, kanserli hücre dokusuna benzer şekilde kolaylıkla yayılır.

Çocukluk hastalığının en görünür, haliyle gizlenemeyen yanı bu şişkoluktur: **Sürekli kendi kendilerini yeniden doğuracak gibidirler, doğururlar da. Aslına bakarsanız, her dönem haklı ve masum olmalarının kaynağında bu vardır.**

Sadece her dönem haklı olabilmeleri değildir mesele. İlgilerinin, alakalarının olmadığı konulara, değerlere dahi “don biçmekte” üstlerine yoktur.

“Don biçerken” ölçüt, hesap, kitap gibi bir dertleri yoktur. **Onlar için asıl önemli olan “don biçenin” kendileri olmalarıdır.** Anakronizm yapmaları, alakasız şeyler arasında benzerlik görmeleri, benzer olguları çarpıtmaları mesele değildir.

Duygusalırlar ama bu duygusallığı kendilerinden başkalarına hak görmezler. “Sapına kadar” ideolojiktirler ama kendileri dışında herkesi ideolojik manipülasyon yapmakla itham ederler. Onlar ise sadece “bilim” yapar. Yurt dışında, anahtar kelimeleri belli bir profile sahipseniz kolaylıkla başvurabileceğiniz “dındırı dındırı üniversitesi” madalyonunu, Capitano’yu aratacak şekilde göğüslerinde taşırlar.

(“Bravo Capitano”yu bilirsiniz: “Kendi kendisinin gazına” gelip kuyusunu kazdığının farkında olmayan bir hayalcidir kendileri...)

Sadece bilim değildir, onların tekelinde olan; basın da onların ahlaki mücadelelerinin bir parçasıdır. **Yuvarlak gözlüklerin ya da dalgah saçların ardından “üstatlarına” seslenirken takındıkları nezaket, bir “düşüş”ün sonucudur. İktidarlar tarafından okşanırken dil çıkaran şımarıklık dönemlerinde ise bu nezaketin yerinde yeller eser.**

O yüzden her zaman gücü ele geçirdikleri günün hayalini kurarlar. Capitano gibi, herkesin peşinden gelmesini beklerler, “Bravo Capitano” alkışını duyduklarında “ben ne yaptım” demektense peşlerinden gelmeyenleri, “gazlarına” kapılmayanları küçümserler.

Bir şey daha var: “Şeytanlaştırılmaktan” şikâyet ederken şeytanlaştırmakta da bayağı maharetlidirler. Çocukların bile kapılmayacağı bir hınçla meşrulaştırdıkları kimi olgular yüzünden “günah keçisi” kılındıklarından yakınırlar ama onlar kadar bagajı günah keçisi dolu olan yoktur.

Kargaları kovalayan bir çocuğun, günün birinde, ortalama ömür beklentisi otuzlara düşmüş bir yurttan medeni bir yaşam hayalini gerçekleştirebilmesi ise en ağır yükleridir.

Neyse, devam edelim.

Estetik Linç ve Faşizm

Her köşede “hain arandığından”, linç kültüründen dem vururlar ama sanat galerilerine yakışır estetik linçleri pek meşhurdur. **“Estetik linç” derken kastettiğim, kendilerinin olmayan her yerin, özünü yitirdiği iddiasındadırlar. Kimi zaman, siyasal angajmanlarına meze olmadığı için üniversiteler, üniversiteliğini yitirir; kimi zamansa hukuk, hukukluğunu...**

Ha, unutmadan... Sol-komünist muadilleri gibi, deneyim taklitçiliğini iyi bilirler. Falanca ülkenin deneyimini, bu ülkenin çözümü olarak sunarlar. Taklitçi zorbalığını, şikâyet ettikleri Şark kurnazlığından daha tehlikelidir bu, “ilericilik” zırhıyla kaplamayı da ihmal etmezler.

İnsan hakları savunuculuklarını biraz kazıdığınızda “X’i biz, Y’yi beraber yöneteceğiz” şeklindeki “faşist söylem” ile yüz yüze gelebilirsiniz.

Tabii ki onların faşizmi de herkesin faşizmi gibi olmaz.

Bana kalırsa, yukarıda resmedilen profil ve zihniyetin faşizmi, Paul Virilio'nun faşizm olgusuna bire bir uyar.

Virilio için faşizm, intihara meyillidir. Deleuze ve Guattari'nin deyimiyle, gerçekleşmiş bir nihilizm olarak vuku bulur ve katıksız bir yıkım, ortadan-kaldırma çizgisinde ilerler.

Aslında tıpkı biraz Capitano gibi...

Tıpkı bireysel terörden haz alan, Lenin'in olgunlaşmamışlıklarını ortaya döktüğü sol-komünistler gibi...

Şişkoluğuna bulanmış, şımartılmış bir çocuk gibi...

Çözüm mü? Bu şişkoluğu beslememek... Onları kendi halinde, dikkate alınmadıkça ayaklarını vura vura zırıldayacakları "fikirleri" ve şımarıklıkları ile baş başa bırakmak...

Zaten, "al, şu faturayı yatır" dediğinizde eli ayağına dolaşacak denli somut hayattan uzak bir zihniyeti önemsemenin akıl alır yanı da yok...

Önemseyip besledikçe şişkolukları bütün siyasal alanı katledecek çünkü...

Adem Yılmaz, "Bir Çocukluk Hastalığı: Sol Liberalizm ve "Bravo Capitano"

<https://www.fikirtepedi.com/siyaset/bir-cocukluk-hastaligi-sol-liberalizm-ve-bravo-capitano/>

(Yayın Tarihi: 8 Temmuz 2024).